

Dopustil se profesor Martin Kovář, prorektor Univerzity Karlovy, plagiátorství?

Plagiátorství ve světle akademických a právních předpisů

Plagiátorství neboli „Vydávání cizího literárního nebo jiného uměleckého nebo vědeckého díla za vlastní, popř. převzetí části cizí práce, bez uvedení použitých zdrojů.“¹ je „vedle úmyslného zcizení cizího díla a jeho vydávání za své také nedbalé citování či neúmyslné opomenutí citace použitého zdroje nebo neodborně provedená práce s původním textem, ať už v podobě nedostatečně provedené parafráze, či kompilace původního textu. Plagiátem lze tedy označit přebírání obsahu (ať již částečného, či úplného) při současném utajování jejich původního tvůrce“.² Takové jednání se vyskytuje v několika formách, zejména jako plagiát, kompilát, parafráze, falzum a auto-plagiát.³

Plagiátorství je přitom nepřijatelné jak z hlediska akademického, tak z hlediska právního.

Z pohledu akademického je výchozím dokumentem Etický kodex Univerzity Karlovy. Ten již v první větě preambule uvádí, že „Univerzita Karlova [očekává] od všech členů své akademické obce, studentů a absolventů, od akademických a vědeckých pracovníků, stejně jako od svých ostatních zaměstnanců, vysoký standard etického jednání“. Veškerá činnost má být dle Etického kodexu „založena na úctě k pravdě, na svobodě bádání, na prověřování a čestném zveřejňování jeho výsledků“. Dále etický kodex uvádí, že k uplatňování „zásad, jež náleží k pilířům evropské kultury a jež platí bez ohledu na hranice národní či na členění vědních oborů, nezbytně patří čestné a poctivé jednání všech členů akademického společenství“.

V části I. článku 3. větě první Etického kodexu je uvedeno, že člen akademické obce „jedná charakterně a čestně, ve vsí své činnosti se varuje nepoctivého a neetického jednání“. Obdobně platí, že „svým jednáním nedopouští ničeho, co by mohlo poškodit její dobré jméno v akademické obci i u nejširší veřejnosti“ (část I. článek 8.), a že vyučující „svých chováním jde studentům příkladem“ (část II., článek 2.). Zcela konkrétně pak plagiátorství upravuje část II. článek 13., který uvádí, že akademický a vědecký pracovník „Pečlivě dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví,

---

¹ HAVLOVÁ, Jaroslava. Plagiátorství. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000014609&local_base=KTD>. Citováno dle prezentace zveřejněné na webu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy: https://www.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/2013/12/citovani_dr_drobikova_let_2012.pdf.

² Tallová, Lydie. Literární plagiát v kontextu autorského práva a nekalé soutěže. In Acta MUP Právní ochrana duševního vlastnictví. 2015, 6, 2, str. 6. ISSN 1804-6932. Citováno dle odkazu na <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-8121.html>.

³ Dle <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-8121.html>.

a to jak při vlastní práci, tak i při nakládání s tvorbou druhých, a dbá na uvádění správné afiliace výsledků vědní a tvůrčí činnosti. Nepřivlastňuje si výsledky práce druhých.“⁴

Ten z vyučujících, který se dopouští uvedeného jednání, porušuje zásadním způsobem ve všech citovaných ustanoveních Etický kodex Univerzity Karlovy. Takové jednání neodpovídá vysokým standardům etického jednání, není založeno na úctě k pravdě, je nečestné, nepoctivé, neetické, poškozují dobré jméno Univerzity Karlovy i jejich pracovišť, na kterých působí, není rovněž jednáním, které by bylo příkladným pro studenty, a v jeho důsledku nejsou dodrženy zásady ochrany duševního vlastnictví, neboť jsou jím přivlastňovány výsledky práce druhých.

Jelikož se toto jednání odehrává na půdě Filozofické fakulty, je nutno vzít v potaz rovněž její vnitřní předpisy. Takovým předpisem je zejména Opatření děkana č. 2/2010 nazvané Etika vědecké práce.⁵ V něm je zcela jasně uvedeno: *„Dodržování etiky vědecké práce je povinností všech členů akademické obce a týká se všech úrovní výzkumu: od studentských prací v seminářích po vědecké monografie a náročné týmové projekty. Zvláště naléhavý je tento požadavek v dnešní době, kdy se akademická sféra potýká s problémy tzv. plagiátorství v daleko větší míře než dříve.“* (čl. 1 Opatření děkana). Za porušení zásad eticky vědecké práce považuje Opatření děkana zejména „úmyslné pochybení: porušení autorských práv formou odcizení, resp. přisvojení si autorského díla, myšlenky, formulace či dat (běžně označováno jako „plagiátorství“)" ([l. 3 písm. c) bod 2 Opatření děkana].

Uvedené plagiátorství je pak označeno za *„nesmírně vážné etické poklesky, které je nutné adekvátním způsobem postihovat“* (poslední věta v čl. 3 Opatření děkana). Následně je podrobně uvedeno, co vše je za plagiátorství považováno (čl. 4 Opatření děkana).

V rovině právní je nutno vzít v potaz, zda nedošlo k porušení autorských práv dle autorského zákona (ustanovení § 105a zák. č. 121/2000 Sb.), tedy ke spáchání správního deliktu či dle trestního zákoníku (ustanovení § 270 zák. č. 40/2010 Sb.), tedy ke spáchání trestného činu. V rovině občanského práva pak dochází k porušování dobrých mravů, nemajetkové újmě, případně ke škodě (Hlava III části čtvrté zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zejména ust. § 2951 odst. 1).

Odhalování plagiátorství jako metodologický problém

Základní úkol, který jsme si stanovili během předběžného zkoumání materiálu, byl prověřit, zda je zkoumaný případ nestandardního citování prof. Kováře jednorázovým selháním jinak svědomitého vědce, nebo zcela záměrným a systematickým stylem práce, jehož dlouhodobým cílem bylo navodit mylný dojem, že autor prováděl velké množství původního výzkumu. Zároveň jsme si kladli otázku, jak takové případné jednání dokázat. Od počátku pro nás bylo velmi snadné poukázat na jednotlivé

---

⁴ Všechny odkazy na etický kodex viz Etický kodex Univerzity Karlovy v Praze, dostupné na https://www.cuni.cz/UK-5317-version1-eticky_kodex_uk.pdf.

⁵ Dostupné na: <https://www.ff.cuni.cz/2010/04/opatreni-dekana-c2-2010-etika-vedecke-prace/>

případy plagiátorství v monografiích *Anglie posledních Stuartovců 1658–1714* (KOVÁŘ, Martin. *Anglie posledních Stuartovců 1658-1714*. Praha: Karolinum, 1998.) a *Stuartovská Anglie* (KOVÁŘ, Martin. *Stuartovská Anglie: Stát a společnost v letech 1603-1689*. Praha: Libri, 2001.) od profesora Martina Kováře. Zásadním problémem, kterému jsme čelili, však bylo, jak posoudit rozsah plagiátorství v těchto dvou monografiích o celkovém rozsahu 632 stran (272 + 360 s.) při konfrontaci s anglickyязыčnou publikací *The Stuart Age* (COWARD, Barry. *The Stuart age: a history of England 1603-1714*. New York: Longman, 1994. Poprvé vyšlo v r. 1980.) od Barryho Cowarda čítajícím 562 stran, z něhož zplagiované části pocházely. Z praktického hlediska jsme považovali při zpracování této zprávy za nadbytečné detailně popsat všechna dílčí zjištěná pochybení vztahující se k práci Barryho Cowarda ze strany Martina Kováře. Rozhodli jsme se proto analyzovat problém metodou sondy na dvou základních rovinách, které nám umožňují detailně ověřit povahu pochybení ve vzorcích textů a na základě metadat informovaně odhadnout jejich rozsah v obou publikacích jako celcích:

- 1) **Text.** Naše analýza detailně představuje dvě ukázky konfrontující Cowardův originál a Kovářův plagiát. Jeden příklad pochází z knihy *Anglie posledních Stuartovců* a druhý z publikace *Stuartovská Anglie*. Oba jsou srovnány s analogickou kapitolou práce *The Stuart Age*. Na této rovině lze detailně prozkoumat charakter pochybení jakého se Martin Kovář mohl dopustit na nejzákladnější úrovni vědecké práce.
- 2) **Metadata.** Pojem metadat je v současné době spojován především s výpočetní technikou, ale lze jej využít i v souvislosti s knižní produkcí. Metadata jako „data o datech“, ve vědeckých publikacích znamenají zejména o poznámkové aparáty, rejstříky či seznamy literatury. Z míry podobnosti metadat u dvou různých publikacích jde proto vyvodit také míru podobnosti titulů jako takových navzájem. V praxi to může znamenat například, že se v rejstříku ve dvou publikacích budou opakovat ve stejném pořadí stejná jména či místní názvy, což by v takovém případě indikovalo podobnost obsahu textů jako celků. Pravděpodobnost, že by byla vysoká míra takové shody u dvou titulů různých autorů náhodná je velmi nízká, a to i ve velmi specifických vědeckých tématech. Důkaz spočívající na metadatach musí být interpretován v souvislosti se zjištěními v dílčích sondách provedených konfrontací částí textu a bližším porovnáním shody na úrovni jednotlivých poznámek pod čarou.
  - a. **Poznámkový aparát.** V této části jsme vybrali jednu kapitolu z Kovářovy práce *Anglie posledních Stuartovců* (1998; 10. kap., s. 203–226), kde jsme již odhalili pochybení provedením sondy, a konfrontovali jsme celý její poznámkový aparát s příslušnou částí textu Barryho Cowarda (s. 395–425). Z této analýzy bude lépe zřetelný rozsah pochybení v dané kapitole a také specifické způsoby práce, které Kovář užíval při výstavbě textu.

b. Rejstřík. Jak práce *Stuartovská Anglie* (2002), tak její nepřiznaný originál *The Stuart Age*, jsou opatřeny rejstříkem. Ačkoli se v případě práce Martina Kováře rejstřík omezuje pouze na jmenný seznam, umožňuje základní porovnání frekvence výskytu totožných zmínek jednotlivých položek v obou pracích. Ačkoli samotný překryv rejstříkových záznamů není přímo důkazem plagiátorství, výskyt značné shody u odkazů na ojediněle zmíněné historické aktéry lze považovat za nepřímý důkaz o převzetí cizí práce. Je velmi neobvyklé zmiňovat při vlastním výzkumu zcela totožné ilustrační příklady nebo mimochodem zmíněné souvislosti.

V závěru naší práce na této zprávě jsme objevili další Kovářova pochybení ve vztahu k citování z Cowardovy práce v Kovářově článku z roku 2017 (viz níže). Při přezkoumávání tohoto článku jsme užili stejného postupu při analýze úryvku z textu a poznámkového aparátu jako u dvou zmíněných monografií.

Při porovnání ukázek textů jsme pro větší přehlednost zvýraznili veškerá vlastní jména, číslovky a názvy různých textů tučným písmem. Specificky jsme pak zvýraznili u obou autorů ty části z přímých citací pramenů a literatury, jež se u nich shodují.

Při analýze poznámkového aparátu jsme vyznačili poznámky obsahově shodné jak v Cowardově, tak v Kovářově textu žlutě. Ve shodných poznámkách jsme tučně vyznačili jména autorů a čísla stran. Zeleně jsou u Kováře vyznačeny správně provedené odkazy na Cowardovu práci. Žlutou barvou je také vyznačena shoda v analýze rejstříku. Hranaté závorky jsou naše.

Text

Tabulka č. 1.

<p>Barry Coward, <i>The Stuart Age</i>, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 395–396. (příloha č. 1)</p> <p>Not surprisingly many of the increasing number of newspapers committed themselves to one of the two major political groups. Whig newspapers, like John Tutchin's <i>Observer</i> and <i>Post Man</i>, and Tory papers, like <i>The Post Boy</i>, <i>Rehearsal</i>, and more sophisticated <i>Examiner</i> for which Johnathan Swift wrote in 1710–11, were well versed in the techniques of party propaganda. Some of the political journalism of the day had literary polish – Addison, Steele and Defoe, as well as Swift, contributed regularly to newspapers and journals – but its satire could be scurrilous as well as subtle, sometimes provoking a violent reaction. John Tutchin was beaten up at least twice by a Tory mob, in September 1707 he died after being viciously attacked in the street.³ A few newspapers wrote only for a London audience; the best example is <i>The Daily Courant</i>, the first daily newspaper in Britain, which began publication on 11. March 1702. Many, however, circulated widely in the provinces. It was a manuscript newsletter, produced by an army of clerks under the direction of John Dyer, that was read most avidly by metropolitan and provincial Tory squires and parsons. It is 'very common in these northern parts', wrote William Bowes from Durham in May 1705.⁴ By 1712 an estimated 67,000 copies of all newspapers were sold each week, in addition to an unknown number that were given away. The size of readership is difficult to calculate, because it is not known how many people read each individual newspaper, but if one assumes that every newspaper circulated among ten people the conclusion is that by the end of Anne's reign newspapers were read by nearly three times number of electors.⁵ Moreover, like the 1640s, the two decades after the lapse of Licensing Act in 1695 were a golden age for printed material of all kinds published for a wide audience. The vast number of printed sermons, pamphlets, and ballads on political issues which were published in the early 1700s, in addition to newspapers and weekly journals, helped to carry party divisions beyond Westminster and London into provincial society and politics.</p> <p>3) Kenyon, <i>Revolution Principles</i>, p. 122. 4) Quoted in Speck, <i>Tory and Whig</i>, p. 92. 5) Holmes, <i>British Politics</i>, p. 30.</p>	<p>Martin Kovář, <i>Anglie posledních Stuartovců 1658–1714</i>. Praha: Nakladatelství Karolinum, 1998, s. 204–205. (příloha č. 2)</p> <p>Tisk byl z velké části rovněž stranicky rozdělen.^{5) Obseovator a The Post Man Johna Tutchina byly prowhigovské, The Post Boy, Revearsal a Examiner, jež proslul [sic] vytříbenými technikami stranické propagandy, byly toryovské noviny. Politický žurnalismus oněch let měl mimořádně vysokou literární úroveň a není divu – vždyť do novin a časopisů pravidelně přispívali Johnatan Swift, Joseph Addison, Richard Steel a Daniel Defoe. Jejich satirické články a pamflety byly sice nezřídka přisprostlé a mírně oplzlé, na druhé straně však také jemné, bystré, vtipné a velmi uhlazené, téměř vždy ovšem provokující a nenechávající čtenáře lhostejnými a vyvolávající zlostné reakce. John Tutchin byl dvakrát zbit toryovskou lůzou a v září 1707 zemřel na následky zranění, které utrpěl při dalším útoku na ulici.⁶⁾ Zatímco některé noviny se obracely výlučně k londýnským čtenářům – jako příklad lze uvést The Daily Cauntant, první deník v Anglii, respektive ve Velké Británii, jenž začal vycházet 11. března 1702, jiné byly kolportovány i na venkově. Jednalo se vesměs o ručně opisované noviny, jejichž čtenáři byli metropolitaní i venkovští aristokraté, duchovní a méně často představitelé obchodních kruhů. Učinit představu o tom, zda bylo čtení novin běžným zvykem či spíše výjimečnou záležitostí, není snadné. Za „velmi rozšířené v našich krajích“ je v roce 1705 označil William Bowes z Durhamu,⁷⁾ odjinud přicházely zprávy opačné. Nesporným faktem je, že v roce 1712 bylo každý týden prodáno 67 000 „výtisků“ všech novin. Vezmeme-li v úvahu, že každé číslo četla přibližně desítka čtenářů, dojdeme k závěru, že se na sklonku vlády královny Anny noviny v rukou zhruba jedné třetiny [sic!] voličů.⁸⁾ Podobně jako ve 40. letech 17. století bylo i období po roce 1695, kdy byl přijat kontroverzní Licensing Act, zlatou érou pro tiskaře a vydavatele všeho druhu. Obrovské množství tištěných kázání, pamfletů a písniček na politická témata – to vše spolu s novinami a týdeníky napomáhalo ve srovnání s kontinentem mnohem vyšší informovanosti o dění v zemi a zčásti i v zahraničí, nemluvě o vlivu na stranické rozdělení národa.}</p> <p>5) Tisk pozdněstuartovské Anglie mapuje práce SUTHERLANDA, J., <i>The Restoration Paper and its Development</i>, Cambridge 1986, 253 s. [sic] 6) KENYON, J. P., <i>Revolution Principles</i> [...], London 1977, s. 122. 7) SPECK, W. A., <i>Tory and Whig</i> [...], London 1970, s. 92. 8) HOLMES, G., c. d., s. 30.</p>
---	---

Ze srovnání jasně vyplývá, že texty se do detailu shodují. Totéž platí o poznámkových aparátech. Je třeba zdůraznit, že Martin Kovář neuvedl, že ve svém textu cituje z vědecké publikace, jak měl za povinnost. Pokud by Kovář chtěl výše uvedenou pasáž ve své odborné, recenzované publikaci tímto způsobem uvést, musel by ji citovat v uvozovkách a jejím konci uvést, že je autorem textu Barry Coward. Profesor Kovář Cowardovo autorství však zatajil a namísto správné citace pouze opsal odkazy na literaturu, které před ním citoval Coward, aby vzbudil dojem, že se jednalo o jeho původní výzkum a nikoliv o pouhý překlad Cowardova díla. Toto utajování se promítlo také do seznamu

literatury, kde Cowardovu práci, vůbec neuvádí (příloha č. 3). Nezapomínejme, že je velký rozdíl, mezi tím, když někdo nastuduje tisíce stran odborné literatury a historických pramenů, své poznatky třídí, analyzuje a tvůrčím způsobem vytváří vlastní interpretaci historie a pouhým opsáním práce druhého.

Je potřeba odlišit standardní překlad od plagiátorského překladu, který tvoří jakýsi specifický žánr. Odhlédneme-li od toho, že plagiátorský překlad je v rozporu s etickými normami a zpravidla i autorským zákonem, můžeme definovat jeho základní rysy tak, že s překládaným textem pracuje "kreativně": zkracuje ho či do něho vkládá nové prvky, což by u standardního překladu nebylo představitelné. Příkladem může být, že prof. Kovář zřejmě ze stylistických důvodů vypustil Cowardovu první krátkou zmínku o Swiftovi či hned první věta celého srovnání, která je u prof. Kováře silně (řekněme) inspirována Cowardovým textem, avšak přidává za ní novou poznámku pod čarou (č. 5), která čtenáře upozorňuje na související práci o anglickém tisku J. Sutherlanda (příznačné je, že z ní necituje konkrétní stranu, pouze uvádí, kolik stran tato práce má). Jak si přiblížíme níže na příkladech u analýzy poznámkového aparátu Kovářovy kapitoly, z níž pochází citovaný úryvek, tato kapitola není souvislým překladem, ale plagiátorským překladem přerušovaným a doplňovaným o různé texty a jiné poznámky jiného původu, než je práce Barryho Cowarda. Přesto, jak naznačuje příklad poznámky č. 5, ani originální odkaz na literaturu někdy nemusí znamenat originální text.

Tabulka č. 2.

<p>Barry Coward, <i>The Stuart Age</i>, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 131. (příloha č. 4)</p> <p>...that only serious clash at the conference (the famous ‘no bishop, no king’ episode) came when the king mistakenly thought that Dr Reynolds, one of the Puritan delegates, advocated the abolition of episcopacy, not a modified form of episcopacy; and that at the end of the conference the king agreed to execute some of the Puritans’ key demands, including the reform of the court of high commission, the abolition of the powers of chancellors and lay officials, educated ministry, and the introduction of measures to ensure a well-paid, educated ministry, and to promote preaching missions in Ireland, Wales, and the northern borders, ‘the dark corners of the land’. Yet it is true that the only permanent achievement of the conference was the beginning of a new English translation of the Bible, the Authorized Version, completed in 1611. James, perhaps because of his administrative laziness, failed to carry out the reforms agreed on at Hampton Court and a major opportunity to reform the Church was lost. But the failure was not the king’s alone. Behind the clerical Puritan demands in 1603-04 was the support of powerful secular opinion among the landed gentry, and it was they who had it in their power to bring about a Church staffed by well-paid learned men. Of the 9,244 Church livings in England, 3,849 were impropriated in lay hands, which meant that the majority of the tithes in these cases were paid to the landowners, who also nominated ministers to the Church benefices. Too few English landowners were willing to surrender part of their incomes for the good of the Church. In this situation was ecclesiastical reform possible?</p>	<p>Martin Kovář, <i>Stuartovská Anglie</i>, Praha: Libri, 2001, s. 20–21. (příloha č. 5)</p> <p>K jedinému konfliktu mezi panovníkem a puritány došlo, když se Jakub I. mylně domníval, že John Reynolds žádá zrušení episkopátu a nikoli jeho reformu, jak tomu bylo ve skutečnosti. Král tehdy vystoupil se slavným výrokem „Žádný biskup, žádný král!“ („No bishop, no king!“),¹⁰ avšak incident byl brzy zažehnán. Jakuba potěšily lichotky, jimiž ho zahrnuli starší a vzdělanější muži,¹¹ a na závěr konference dokonce souhlasil s tím, že vyhoví některým puritánským požadavkům, tj. provede reformu Vysoké církevní komise (<i>High Church Commission</i>), omezí moc biskupských kancléřů (právních poradců biskupů), zruší práva světských úředníků exkomunikovat věřící z církve a pokusí se zajistit vyšší platy duchovních a obecně jejich lepší úroveň. Kromě toho se zavázal vyslat věroučnou misi do Irska, Walesu a k severním hranicím Anglie, „černému koutu naší země“.¹² Nakonec ale bylo jediným výsledkem konference zahájení práce na novém překladu Bible (tzv. Authorized version), jenž byl dokončen v roce 1611. K uskutečnění slíbených reforem nedošlo, dílem pro králův odpor k administrativní práci, dílem pro obavy z reakce vysoce postavených anglikánů, kteří v nich spatřovali ohrožení svých pozic.</p> <p>Faktický krach konference v Hampton Courtu zhatil velkou příležitost k reformě církve, jež mohla zabránit vývoji, který později Angličany přivede na bojiště občanské války. Nejednalo se pouze o nezdar krále. Také mocná strana venkovské gentry, jež puritánské požadavky v letech 1603-04 podporovala, měla na neúspěchu svůj podíl. Z celkového počtu 9 244 církevních obrocí jich bylo 3 894 ve světských rukou. Většina desátků připadala vlastníkům půdy, kteří jmenovali duchovní na jejich posty a poskytovali jim jen minimální příjem. V takové situaci byla jakákoli reforma prakticky neproveditelná, zejména v oblasti platů a úrovně duchovních. Jakubovi obhájci naznačují, že především z tohoto důvodu král ztratil o celou záležitost zájem.</p> <hr/> <p>11) Typický byl projev londýnského biskupa Bancrofta, jehož srdce, jak řekl, „bylo plné radosti, že nám Všemohoucí Bůh ... dal takového krále, jaký tu nebyl od Kristových časů.“ <i>State Papers</i>, Vol. II, s. 87.</p> <p>12) Srovnej Curtis, M., <i>The Hampton Court Conference and its aftermath</i>, H., Vol. LXVI, 1961, s. 1–16; Collinson, P. <i>The Jacobean religious settlement: the Hampton Court Conference</i>, in Tomlinson, H. (ed.), <i>Before the English Civil War, London 1983</i>; Shiver, F., <i>Hampton Court revisited: James I and Puritans</i>, J. Eccl. H., Vol. XXXVII, 1982.</p>
---	--

Dvojice výše znázorněných ukázek porovnává originál Cowardovy syntézy s textem monografie prof. Kováře *Stuartovská Anglie*, jež je v mnohém rozšířenou verzí jeho předchozí práce *Anglie posledních Stuartovců*. Nehodláme se zde nyní zabývat otázkou autoplagiátu, třebaže dvojí vydání téhož textu různými nakladateli může být přinejmenším eticky sporné. Dva uvedené odstavce se vyznačují úplnou shodou s výjimkou dvojice údajů – konkrétně částí souvětí, uvozeného poznámkou 11, které ukazují na vlastní autorův vklad do jinak doslovně přeloženého plagiátu, a dále připsání vlastního na konci prvního odstavce o ohrožení pozic odpůrců reform. Skutečnost, že v české verzi uvádí autor jiný číselný údaj (3 894 v. 3 849) lze považovat spíše za překlep či nedostatečnou kontrolu – absence jakéhokoli odkazu na zdroj číselného údaje znemožňuje jinou interpretaci odlišného čísla. Za zmínku konečně stojí fakt, že v českém znění přebírá prof. Kovář nejen původní text, ale často zachovává stejné pořadí vět i kolísavý způsob časových údajů (1611; 1603-04, v druhém případě ve stylu *datace*, která není v českém prostředí běžnou). Odkaz na Cowarda opět v seznamu použité literatury chybí. (příloha č. 6).

Metadata

Poznámkový aparát

Tabulka č. 3.

<p>Barry Coward, <i>The Stuart Age</i>, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 395–423. (příloha č. 7)</p>	<p>Martin Kovář, <i>Anglie posledních Stuartovců 1658–1714</i>. Praha: Nakladatelství Karolinum, 1998, s. 203–226. (příloha č. 8)</p>
<p>1) Quoted in G. Holmes, <i>British Politics in the Reign of Queen Anne</i>, (1st edn. 1967; revised edn. With new introduction, 1987), p. 49.</p>	<p>1) TREVELYAN, G. M., <i>England under Queen Anne</i>, Vol. I, London 1930, s. 163.</p>
<p>2) Ibid., p. 21.</p>	<p>2) Důkazem pro toto tvrzení [...] Journal of the House of Commnos [...] Proxy Books of Peers [...] FEILINGA, K., <i>A History of the Tory Party 1640–1714</i>, Oxford 1924 a JONESE, J. R., <i>The First Whiggs</i> [...], London 1961.</p>
<p>3) Kenyon, <i>Revolution Principles</i>, p. 122.</p>	<p>3) „Kdyby whigové a toryové spolupracovali,” napsal 3. května 1711 lord Stawell, „bylo by to jako kdyby ulehlo jehně s leopardem do postele.“ V podobném smyslu se vyjádřil i lord Halifax, který použil metafory o „míchání oleje do vinného octa“. [Naprostojstejnými slovy začíná 13. kapitola knihy B. Cowarda.] HOLMES, G., <i>British Politics in the Reign of Queen Anne</i>, 2. revidované vydání, London 1987, s. 49.</p>
<p>4) Quoted in Speck, <i>Tory and Whig</i>, p. 92.</p>	<p>4) Tamtéž, s. 21.</p>
<p>5) Holmes, <i>British Politics</i>, p. 30.</p>	<p>5) Tisk pozdněstuartovské Anglie mapuje práce SUTHERLANDA, J., <i>The Restoration Paper and its Development</i>, Cambridge 1986, 253 s. [sic]</p>
<p>6) Speck, <i>Tory and Whig</i>, p. 42.</p>	<p>6) KENYON, J. P., <i>Revolution Principles</i> [...], London 1977, s. 122.</p>
<p>7) [...] Holmes [...] 'The achievement of political stability' [...], in J. Cannon, <i>The Whig Ascendancy</i> (1981), p. 3. See also J. V. Beckett, 'Stability in politics and society 1680–1750', in JONES, C. (ed.) <i>Britain in the First Age of Party 1680–1750</i>, (1987).</p>	<p>7) SPECK, W. A., <i>Tory and Whig</i> [...], London 1970, s. 92.</p>
<p>8) Holmes [...] 'The achievement of political stability'. [sic; v Cowardově knize není uvedeno číslo strany, ale v Kovářově ano.]</p>	<p>8) HOLMES, G., c. d., s. 30.</p>
<p>9) G. M. Trevelyan, <i>England in the Reign of Queen Anne</i> (3 vols, 1930–1934, I, p. 167.</p>	<p>9) SPECK, W. A., c. d., s. 42.</p>
	<p>10) HOLMES, G. <i>The achievement of political stability</i> [...], in CANNON, J. V., <i>The Whig Ascendancy</i>, London 1981, s. 3. Podobně také BECKETT, J. V., <i>Stability in politics and society 1680–1750</i>, in JONES, C. (ed.) <i>Britain in the First Age of Party 1680–1750</i>, London 1987.</p>
	<p>11) HOLMES, G., <i>The Achievement...</i>, s. 321. [sic]</p>
	<p>12) Korespondence okolo Churchillova povýšení viz BROWN, B. C. (ed.), <i>The Letters and Diplomatic Instructions of Queen Anne</i>, London 1935, s. 97 an.</p>
	<p>13) GREGG, E., <i>Queen Anne</i>, London 1980, s. 154.</p>
	<p>14) Nejlepší moderní biografii královny Anny je práce Edwarda GREGGA, <i>Queen Anne</i>, London 1980. [Velmi se podobá pozn. č. 12 u Cowarda]</p>
	<p>15) BROWN, B. C. (ed.), c. d., s. 125; CHURCHILL, W. S., <i>Marlborough, His Life and Times</i>, Vol. I, London 1948, s. 699–700.</p>
	<p>16) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 167.</p>
	<p>17) K charakteristice lady Mashamové srv. SWIFT, J., <i>Political Tracts, 1713–1719, An Enquiry into the Behaviour of the Queen's Last Ministry</i>, London 1971, s. 153; BURNET, G., <i>History of His Own Time</i>, Oxford 1833, Vol. VI, s. 37; BOYER, A., <i>The Life and Reign of Queen</i></p>

10) John Carswell, *The Old Cause* [...] (1954), p. 59.

11) Treveyan, *Anne*, I, p. 178, and Holmes, *British Politics*, p. 212.

12) This is one of the themes of the standard biography of Queen Anne by Edward Gregg (1980). [Velmi se podobá pozn. č. 14 u Kováře]

13) Quoted in Treveyan, *Anne*, I, pp. 175–6.

14) See Holmes, *British Politics*, pp. 400–2 (Appendix c) on the use of the term 'Prime Minister' in this period.

15) Bennett, *Atterbury*, p. 81.

16) Quoted in Treveyan, *Anne*, I, p. 210.

17) Quoted in Kenyon, *Revolution Principles*, p. 92, 116.

18) Quoted in *ibid.*, p. 93.

19) Quoted in Treveyan, *Anne*, I, p. 12.

20) H. L. Snyder, 'Party configurations in the early eighteenth-century House of Commons', *B.I.H.R.*, XLV (1972), p. 45.

Anne, London 1735, s. 322.

18) SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence*, Oxford 1975, Vol I, s. 87.

19) MORGAN, W. T., *English Political Parties and Leaders in the Reign of Queen Anne, 1702–1710*, New Haven, Conn. 1920, s. 101–102; CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 627–629; BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 58–59.

20) Srv. CARSWELL, J. *The Old Cause* [...], London 1954, s. 59.

21) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 178. Srv. HOLMES, G., *British Politics...*, s. 212.

22) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 175–176.

23) GREGG, E., c. d., s. 168.

24) Podrobnosti k užívání titulu ministerský předseda či premiér (angl. Prime-Minister) srv. HOLMES, G., *British Politics...*, s. 449–442 [sic!] (Appendix C).

25) BENNET, G. V., *The Tory Crisis in Church and State 1688–1730* [...], London 1975, s. 81.

26) CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 502.

27) Ve snaze přesvědčit královnu Godolphin hrozil několikrát demisí. SNYDER, H. L. (ed.), c. d., Vol. II, s. 565; COXE, W., *Memoirs of Jonh, Duke of Marlborough*, London 1820, Vol. 3, s. 92–93, 106–108.

28) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 210.

29) SPECK, W. A., c. d., s. 113.

30) KENYON, J. P., c. d., s. 92, 116.

31) **Tamtěž, s. 93.**

32) BROWN, B. C. (ed.), c. d., s. 129.

33) BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 52–54. BOYER, A., c. d., s. 38–42. SNYDER, H. L., *The Defeat of the Occasional Conformity Bill and the Track* [...] (dále jen BIHR, XLI, 1968, s. 172–174.

34) CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 702.

35) SNYDER, H. L., *The Defeat...*, s. 174–176.

36) Poměr hlasů byl v tomto případě 71 proti, 50 pro. JAMES, G. P. R. (ed.), *Letters Illustrative* [...], London 1841, Vol. III, s. 277, 279.

37) ANSELL, P. M., *Harley's Parliamentary Management*, BIHR, XXXIV, 1961, s. 92–97.

38) K tomuto bouřlivému, nesmírně významnému politickému přátelství i pozdější rivalitě obou mužů srv. BIDDLE, S., *Bolingbroke and Harley*, London 1975, 307 s.

39) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 12.

40) SNYDER, H. L., *Party configurations in the early eighteenth-century House of Commons*, BIHR, XLV, 1972, s. 45.

41) COBBERT, W. (ed.), *Parliamentary History of England, London 1806–1820*, Vol. VI, s. 507–510; BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 242–244.

42) K odporu královna jmenovat whigy, zvláště Sunderlanda do vlády [sic], srv. BROWN, B. C. (ed.), c. d., s. 199–201.

43) SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. II, s. 741.

44) Biskupské krizi je věnována 9. kapitola Greggovy monografie o královně Anně, kde je celé záležitosti pojednáno vyčerpávajícím způsobem [sic] (GREGG, E., c.

21) G. V. Bennett, 'Robert Harley' [...], E.H. R., LXXXII, 1967. [...] Kenyon, *Revolution Principles*, pp. 119–20.

22) Quoted in G. Holmes, *British Politics*, p. 68.

23) G. Holmes, 'Post-Revolution Britain and the Historian', in: Holmes, ed., *Britain after the Glorious Revolution*, p. 21.

24) Derek McKay, *Prince Eugene of Savoy* (1977), p. 246–247.

25) Quoted in Holmes, *British Politics*, p. 91.

26) Holmes, *ibid.*, p. 200, n.

27) J. Holliday, 'The Club and Revolution in Scotland 1689–1690', *Scottish Historical Review*, XLV (1966), p. 147. See also I. B. Cowan, 'Church and the state reformed?' [...] in Israel, ed., *The Anglo-Dutch Moment* [...] (Cambridge 1991).

28) Dalrymple [...]. [Vysvětlivka. Žádný odkaz na literaturu.]

29) Quoted in Baxter, *William III*, p. 375.

30) Browning, *English Historical Documents*, p. 678.

d., s. 213–253. Dále viz BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 337. [sic]

45) BENNETT, G. V., *Robert Harley* [...], *English Historical Review* (dále jen EHR), LXXX, 1967. Dále viz KENYON, P. J., c. d., s. 119–120.

46) Účasti Anglie respektive Velké Británie ve válce o dědictví španělské je věnována vyčerpávající práce HATTENDORFA, J. B., *England in the War of Spanish Succession* [...], New York 1987.

47) SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. I, s. 55; CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 504, 533.

48) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 204; HOLMES, G., *British Politics...*, s. 73; CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 527.

49) HOLMES, G., *British Politics...*, s. 68.

50) HOLMES, G., *Post-Revolution Britain and the Historian*, in: HOLMES, G. (ed.), *Britain after the Glorious Revolution 1689–1714*, London 1969, s. 21.

51) COWARD, B., *The Stuart Age* [...], London 1994, s. 409.

52) MORGAN, *English Political Parties* [...], New Haven, Conn. 1920, s. 101–102; CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 627–629; BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 58–59.

53) Píše-li většina historiků [...]. Srv. MCKAY, D., *Prince Eugene of Savoy*, London 1977, s. 246–247.

54) SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. I, s. 251.

55) Korespondence [...] SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. I, s. 349; COXE, W., c. d., Vol. II, s. 38; BROWN, B. C. (ed.), c. d., s. 149–150.

56) Doklad o tom [...] viz SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. I, s. 87.

57) Ke královnině nadšené reakci BROWN, B. C. (ed.), c. d., s. 188.

58) Srv. GREGG, E., c. d., s. 182–184.

59) SNYDER, H. L. (ed.), *The Marlborough-Godolphin Correspondence...*, Vol. I, s. 631, 656.

60) HOLMES, G., *British Politics...*, s. 91.

61) Tamtéž, s. 200 an.

62) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. I, s. 303; CHURCHILL, W. S., c. d., Vol. I, s. 645–649.

63) HOLLIDAY, J., *The Club and Revolution in Scotland 1689–1690*, *Scottish Historical Review* (dale jen SHR), XLV, 1966, s. 147; COWAN, I. B., *Church and the state reformed?* [...], in: ISRAEL J. I. (ed.), *The Anglo-Dutch Moment* [...], Cambridge 1991.

64) BAXTER, S., *William III*, London 1966, s. 375.

65) BROWNING, A. (ed.), *English Historical Documents*, Vol. VIII, 1660–1714, London 1953, s. 677–680; BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 176.

66) BROWNING, A. (ed.), c. d., s. 678.

67) Královna jmenovala 31 skotských komisařů [...].

68) Projev královny [...] viz BOYER, A., c. d., s. 189; BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 246–247.

69) První zasedání parlamentu [...].

<p>31) W. Ferguson, 'The making of the Treaty of Union 1707' <i>Scottish Historical Review</i>, XLIII, 1964, and <i>Scotland's relations with England: a survey to 1707</i> (Edinburgh, 1977). [...]</p> <p>32) R. H. Campbell [...], p. 468. [Nevyskytuje se v poznámkách ve zkoumané kapitole M. Kováře]</p> <p>33) Quoted in <i>Trevelyan, Anne</i>, II, p. 385.</p> <p>34) G. Holmes and W. A. Speck, 'The Fall of Harley in 1708 reconsidered' [sic], <i>E. H. R.</i>, LXXXI (1965), pp. 673–98.</p>	<p>70) DAICHES, D., <i>Scotland and the Union</i>, London 1977; PRYDE, S. G., <i>The Treaty of Union</i> [...], London 1950; SMOUT, T. C., <i>The Road to Union</i>, in HOLMES, G. (ed.), <i>Britain after Glorious Revolution</i>, London 1969; SMOUTH, T. C., <i>Anglo-Scottish Union of 1707</i> [...], <i>Economic History Review</i> (dále jen ECHR) 2nd series, XVI, 1963–1964.</p> <p>71) FERGUSON, W., <i>The making of the Treaty of Union 1707</i>, SHR, XLIII, 1964; FERGUSON, W., <i>Scotland's relations with England</i> [...], Edinburgh 1977.</p> <p>72) BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 246 an.</p> <p>73) TREVELYAN, G. M., c. d., Vol. II, s. 385.</p> <p>74) GREGG, E., c. d., s. 256–257.</p> <p>75) Tamtéž, s. 259.</p> <p>76) HOLMES, G., SPECK, W. A., <i>The Fall of Harley in 1708 reconsidered</i> [sic], <i>EHR</i>, LXXI, 1965, s. 673–698.</p> <p>77) Ke jmenování Jiřího do úřadu [...] viz BOYER, A., c. d., s. 21; JAMES, G. F., SHAW J. J. S., <i>Admiralty Administration and Personnel</i> [...], <i>BIHR</i>, XIV, 1936–1937, s. 23–24. K pokusu o odvolání Jiřího viz BURNET, G., c. d., Vol. V, s. 342–347; WALCOT, R., <i>English Politics in the Early Eighteen Century</i>, Oxford 1956, s. 132–135.</p> <p>78) BLANCHARD, R. (ed.), <i>Correspondence of Richard Steel</i>, Oxford 1941, s. 242–243.</p> <p>79) GREGG, E., c. d., s. 280–283.</p>
---	--

Nejvíce patrným zjištěním výše uvedeného srovnání části poznámkových aparátů v pracích Barryho Cowarda a Martina Kováře je v mnoha detailech až chirurgicky přesná shoda v 32 z celkových 34 (94 %) po sobě jdoucích poznámek z části Cowardova textu, z níž Kovář vycházel. Z celkového počtu Kovářových poznámek 79 v celé kapitole těchto 32 identických s Cowardovou prací představuje 40,5 %. Původ zbylých Kovářových poznámek v této kapitole ve smyslu, zda se jedná o výsledek původního výzkumu či byly tyto poznámky z nějaké části opsány z nám neznámého díla, jsme nezkoumali. Vzhledem k povaze zjištěných pochybení ve vztahu ke Cowardově práci se nabízí i druhá alternativa jako možná, nicméně jakýkoli soud v tomto směru není možný bez dalšího prověření.

Ze srovnání vyvozujeme závěry na úrovni textu i metadat, poněvadž jsou zde důležité oba tyto aspekty zkoumaných poznámkových aparátů:

- 1) Na rovině textu došlo k opsání téměř celé zkoumané části Cowardova poznámkového aparátu, což považujeme za nesmírně závažný a neobyčejně troufalý způsob plagiátorství.
- 2) Na úrovni metadat rozptýlení plagiovaných poznámek pod čarou ve shlucích napříč celou zkoumanou částí Kovářova poznámkového aparátu indikuje především to, že plagiátorství zde nebylo

nedbalostí ale systematickým způsobem výstavby textu a že vydávání výsledků Cowardovy práce za své na tomto místě prokazatelně hrálo páteční roli. Abychom s jistotou mohli zjistit, zda a popřípadě do jaké míry se podobná pochybení nestala systematicky i v jiných kapitolách Kovářových knih z let 1998 a 2002, bylo by zapotřebí další šetření. Nicméně na základě současných zjištění lze tuto možnost označit za pravděpodobnou a letmý pohled kupříkladu do bezprostředně předcházejících stran, kde je v poznámkovém aparátu rovněž shoda by tuto domněnku podporoval. (Srov. Kovář /1998/, s. 198–202 a Coward, s. 389–394.)

Rejstřík

Tabulka č. 4

<p>Barry Coward, <i>The Stuart Age</i>, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 549. (příloha č. 9)</p> <p>Fagel, Gaspar, 310</p> <p>Fairfax, Sir Ferdinando, viscount Fairfax, 208</p> <p>Fairfax, Thomas, lord Fairfax, 208, 214, 219, 221, 229, 236, 249, 276, 524, 525</p> <p>Falkland, lord, see Carey, Anthony, and Carey, Lucius</p> <p>Fauconberg, viscount, see Belasyse, Thomas</p> <p>Feake, Christopher, 261</p> <p>Febvre, L., historian, 36</p> <p>Feiling, K., historian, 351</p> <p>Felton, John, Buckingham's assassin, 164, 518</p> <p>Fenwick, Sir John, 383</p> <p>Ferguson, W., historian, 419</p> <p>Ferne, Henry, 208</p> <p>Fielding, Colonel Richard, 208</p> <p>Fiennes, Nathaniel, 195, 208</p> <p>Fiennes, William, viscount Saye and Sele, 163, 164, 180, 190, 193, 210, 213, 219, 225, 227, 231</p> <p>Finch, Daniel, 2nd earl of Nottingham, 338, 342, 344, 359, 361-4, 371, 375, 376, 379, 381, 383, 385, 394, 403, 406, 413, 422, 538, 443, 444, 536, 537</p> <p>Finch, Heneage, 1st earl of Nottingham, 304</p> <p>Finch, Sir John, 61, 98, 164, 518</p> <p>Firth, C.H., historian, 295</p> <p>Fisher, F.J., historian, 11, 31</p> <p>Fitzharris, Edward, 334</p> <p>Fitzharris, James, duke of Berwick, 336</p> <p>Fleetwood, Charles, 249, 263, 274, 276, 277, 528</p> <p>Fleetwood, William, 429</p> <p>Fleming, Chief Baron, 140</p> <p>Fletcher, Andrew, of Saltoun, 417</p> <p>Fletcher, A.J., historian, 46, 65, 99, 100, 203</p> <p>Floyd, Edward, 157, 516</p> <p>Foley, Paul, 354, 374-6, 380, 381, 382</p> <p>Fortescue, Sir John, fifteenth-century writer, 104</p> <p>Fortescue, Sir John, Jacobean privy councillor, 134</p> <p>Foster, R.F., historian, 338</p> <p>Foulis, Sir David, 167</p> <p>Fox, George, 241-2, 267</p> <p>Foxe, John, and his <i>Acts and Monuments (or Book of Martyrs)</i>, 82, 315-16</p> <p>Frederick, Elector Palatine, 125, 149, 157, 514, 516</p> <p>Fuller, Nicholas, 137</p>	<p>Martin Kovář. <i>Stuartovská Anglie</i>. Praha: , Libri, 2001. (příloha č. 10)</p> <p>Fagel, Caspar 272</p> <p>Fairfax, Ferdinand, druhý baron Fairfax z Cameronu 126</p> <p>Fairfax, Thomas, třetí baron Fairfax z Cameronu, 126, 131, 134-135, 141, 145-146, 153, 155, 158-160, 162, 166, 170, 175, 179, 205</p> <p>Fane, Thomas 42</p> <p>Farmer, Anthony 269</p> <p>Fawkes, Guy 29-30</p> <p>Feake, Christopher 187</p> <p>Feilding, William, první hrabě z Denbighu 96</p> <p>Felton, John 97</p> <p>Ferne, Henry 127</p> <p>Fiennes, Nathaniel 127</p> <p>Fiennes, William, první vikomt ze Saye and Sele 87, 111, 113, 128, 130, 139, 150, 154</p> <p>[zde jsou vypuštěna panovnická jména Filip, neboť se v anglickém srovnání nachází vzhledem k odlišnému pravopisu pod písmenem P]</p> <p>Finch, Daniel, druhý hrabě z Nottinghamu 275, 281, 285-287</p> <p>Finch, John, baron Finch z Fordwiche 88, 114</p> <p>Finett, John, 68</p> <p>Fitzjames, James, vévoda z Berwicku 280, 283</p> <p>Fleetwood, Charles 159, 180, 188, 196, 200, 217</p> <p>Fleming, Thomas 35</p> <p>Fletcher, John 99</p> <p>Fortescue, John 11, 25, 33</p> <p>Foulis, David 101</p> <p>Fox, George 173, 191</p> <p>Frewen, Accepted 214</p> <p>Friedrich Falský, 62-63, 67, 69-70, 77, 79, 127</p> <p>Friedrich Jindřich 67. 99</p> <p>Fuger, Nicolas 33</p> <p>Fuller, Thomas 71</p>
--	---

Srovnání zvoleného úseku rejstříku – konkrétně písmene F, které v případě Cowardovy syntézy bylo redukováno pouze na rejstřík jmenný, jak svůj tituluje Kovářova práce – ukazuje vysokou míru shody. Z celkem 27 jmen, které pod tímto písmenem nalzáme v rejstříku monografie Stuartovská Anglie, se jich v Cowardově rejstříku vyskytuje 19 jmen shodných. Celkem 8 nespárovaných odkazů z jmeného rejstříku se bez výjimky věnuje epizodním postavám, zmíněným nikoliv coby aktérům dějů, ale spíše v rámci výčtu více jmen.

Samozřejmě ze samotné shody údajů ve jmenném rejstříku nelze jednoznačně vyvozovat fakt, že došlo ke spáchání plagiátorství. Zejména je třeba si uvědomit, že jména klíčových aktérů se musí shodovat. Proto se pozornost se srovnání zaměřila na aktéry nižšího významu, jež se v obou pracích vyskytují zcela ojediněle. Nejenom, že v obou monografiích došlo k výběru těch samých ilustračních jmen k určitým příkladům, což upoutá pozornost, ale ve většině případů byla jména zmíněna nejen ve stejném kontextu, ale přímo ve stejné větě. Pro účely srovnání došlo k srovnání je zde dána tabulka srovnávající kontext výskytu ojedinělých odkazů:

Tabulka č. 5

Fairfax	
Coward: „...and the royalist army proceeded to conquer the whole of Yorkshire apart Hull, where the Fairfaxes held out.“ (s. 208)	Kovář: „...Vojsko pak obsadilo celé Yorkshire krome Hullu, kde úspěšně vzdorovali otec a syn Fairfaxové.“ (s. 126)
Feake	
Coward: „Christopher Feake, a Fifth Monarchist, called Cromwell ,the man of sin, the old dragon‘.“ (s. 261)	Kovář: „Člen Páté monarchie Christopher Feake otevřeně zaútočil na Cromwella a nazval jej „starým ďáblem“ a „mužem hříchu“.“ (s. 187)
Ferne	
Coward: „The ablest exponents of the royalist brand of political theory were Henry Ferne and Dudley Digges who erected a theory of constitutional royalism...“ (s. 208)	Kovář: „..., že se splní přání teoretiků ústavního (konstitučního) rojalismu Henryho Fernea a Dudleyho Diggese a král se znovu ujme vlády...“ (s. 127)
Fiennes, Nathaniel	
Coward: „The parliamentarians were understandably shattered by the surrender of Bristol on 26 July 1643, and subsequently court-martialled the governor of Bristol, Nathaniel Fiennes.“ (s. 208)	Kovář: „Nadějně bylo rovněž obležení Bristolu. Obránci tohoto významného přístavu se 26. července vzdali princu Ruprechtovi (Mořicovu staršímu bratrovi) a jejich velitel Nathaniel Fiennes byl postaven před válečný soud.“ (s. 127)
Fleming	

<p>Coward: „But what made Bate’s Case of political importance [...] that one of the judges in the case, Chief Baron Fleming, as well as affirming the crown’s right to levy impositions went on to make a crucial distinction between two branches of the royal prerogative. Not only did the monarch have an ‚ordinary‘ prerogative, defined and limited by common law and parliamentary statute, bude, he asserted, the crown also had an ‚absolute‘ prerogative, which was not guided by rules.“ (s. 140)</p>	<p>Kovář: „Soud pro záležitosti pokladny rozhodl, že musí dlužnou částku uhradit. Význam případu vzrostl ve chvíli, kdy jeden ze soudců, sir Thomas Fleming, potvrdil právo panovníka vybírat zmíněné poplatky a navíc prohlásil, že má vedle „řádných prerogativ“, daných a zároveň omezených zvykovým právem (common law), také „absolutní prerogativy“, stojící nade všemi zákony.“ (s. 35–36)</p>
<p>Foulis</p>	
<p>Coward: „Sir David Foulis’s attempt to rally gentry opinion in Yorkshire against the tax fell flat.“ (s. 167)</p>	<p>Kovář: „...ojedinělé pokusy o společný postup gentry, jako například Foulisova akce v Yorkshire, skončily nezdarem.“ (s. 101)</p>

Zmíněné srovnání ojedinělých odkazů minimálně naznačuje vysokou míru shody obou prací. Třebaže lze vést relevantní debatu ohledně potřeby konkrétních zmínek v rámci výkladu historických dějů, není standardem publikací, jsou-li bez odkazu na zdroj přejímány tytéž příklady a ilustrační zmínky. S ohledem na srovnání lze předpokládat, že zde došlo k převzetí práce Barryho Cowarda bez odpovídajícího výzkumu pramenů a literatury – namátkou konkrétní zmínka o takřka neznámém pamfletu Christophera Feaka či odkaz specificky na Henryho Ferna jako jednoho z teoretiků ústavního rojalismu mohou být sice produktem náhody spočívající v naražení na tytéž prameny, nicméně absence konkrétního odkazu na zdroj v případě práce prof. Kováře vede spíše k závěru o plagiátorství.

Martin Kovář a plagiátorství dnes

Kovářova pochybení v publikacích z let 1998 a 2001 jsou velmi závažná a týkají se akademických prací, které mu vydláždily cestu k 15 letům působení na postu ředitele Ústavu světových dějin na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (2002–2017), přesto zde vyvstává otázka, jak tato pochybení dnes vypovídají o Martinu Kovářovi jako o vědci, vysokém funkcionáři UK (prorektor a člen vědecké rady) a [avizovaném poradci](#) ministra zahraničních věcí ČR. Shodou okolností se Martin Kovář v loňském roce vrátil k tématu Anglie v době panování rodu Stuartovců v kapitole „Jakub I. Stuart (1566–1625)“, která je součástí kolektivní monografie *Lidé a dějiny: K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě* (BÁRTA, Miroslav a Martin KOVÁŘ. Lidé a dějiny: k roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě. Praha: Academia, 2017.), jejímiž editory byli Miroslav Bárta, a právě Martin Kovář. Sám Martin Kovář v poznámce pod čarou ke vzniku článku píše:

„Když jsem se před patnácti lety loučil – s nadsázkou řečeno – s pozdně tudorovskou, stuartovskou a raně hannoverskou Anglií (Velkou Británií) a chystal se vykročit k novým badatelským výzvám, věděl

jsem velmi dobře, že za sebou nechávám jeden dluh, jednu nenaplněnou ambici a jednu touhu, totiž touhu napsat biografii [...] krále Jakuba I. Stuarta [...]. Proto jsem se rozhodl využít této příležitosti a sepsat alespoň krátký text, který můj výše zmíněný „dluh“ sice nesmaže úplně, ale trochu přeče jen ano.“ (Lidé a dějiny, s. 257, pozn. č. 34.)

Také zdůrazňujeme, že: „Tato kapitola vznikla v rámci univerzitního programu PROGRES: historie – Klíč k pochopení globalizovaného světa.“ (Lidé a dějiny, s. 257, pozn. č. 33.) [Webové stránky](#) PROGRESu navíc uvádějí jako prvního ze „špičkových odborníků v dané oblasti“ zodpovědného za výše uvedený program právě Martina Kováře. Z toho vyplývá, že daná kapitola vznikla jako inovativní vědecká práce z univerzitních peněz a Martin Kovář hrál významnou roli při jejich rozdělování.

Provedli jsme sondu ze samého začátku vlastního textu (za úvodem) Kovářovy kapitoly a porovnali ji s příslušnou pasáží v již několikrát zmíněné publikaci Barry Cowarda. Dále jsme všechny Kovářovy odkazy na literaturu uvedené v závorkách v textu seřadili, očíslovali a porovnali s poznámkovým aparátem Barryho Cowarda již známým způsobem. Cílem bylo zhodnotit, kam se posunuly za uplynulých 15 let metody práce prof. Kováře.

Tabulka č. 6

<p>Barry Coward, <i>The Stuart Age</i>, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 119–120. (příloha č. 11) Chapter 4 The Survival of the Elizabethan Constituion, 1603–1621 James I. and the succession</p> <p>At the end of the session of parliament in the summer of 1604 some MPs recounted for the benefit of the new king how they felt on the day Elizabeth I died and James I was proclaimed king of England. On 24 March 1603, she wrote, ‘a general hope war raised in the minds of all your people that under your Majesty’s reign religion, peace, justice, and all virtue should renew again and flourish; that better sort should be cherished, the bad reformed or repressed, and some moderate ease should be given us of the burdens and sore oppressions under which the whole land di groan’.¹⁾ It was only the passing of time which lent enchantment to the reign of Elizabeth I and allowed the tradition on ‘the reign of our late queen of blessed memory’ to pass into popular mythology. In 1603 there were few who mourned her passing and fewer who did not welcome the peaceful accession of the new king. J. E. Neale’s study of Elizabeth’s later parliaments reveals the extent of the disaffection at many aspects of Elizabethan government been guarantee of political stability, which might have compensated for its defects. Elizabeth’s refusal to marry on to name a successor, even of her deathbed, ensured that her reign was dominated by uncertainty, which increased yearly and became the principal domestic issue of her reign, James VI of Scotland was Elizabeth’s most obvious successor, but no one in the late sixteenth century could have been certain that his succession would go unchallenged. In 1600 Thomas Wilson tried to console himself with the conviction that James VI. Would be accepted as king of England, but, looking at vest rande of competing claimants, he wryly commented that ‘this</p>	<p>Martin Kovář, Jakub I. Stuart (1566–1625). In: Miroslav Bárta a Martin Kovář (eds.) <i>Lidé a dějiny: K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě</i>. Praha: Academia 2017, s. 258–259 (příloha č. 12)</p> <p>Ve čtvrtek 24. března 1603 zemřela v časných ranních hodinách po takřka pětapadesáti letech vlády královna Alžběta I. Tudorovna, čímž se uzavřela jedna velká éra anglických raně novověkých dějin. Pouhých osm hodin nato byl v Londýně prohlášen jejím nástupcem skotský panovník Jakub VI. Stuart, ironií osudu syn Marie Stuartovny, kterou Alžběta nechala roku 1587 popravit za údajnou účast v protivládním spiknutí. Podle řady poslanců i peerů Jakubova prvního parlamentu tehdy „do myslí všech lidí vstoupil nejen smutek, ale i naděje“, neboť věřili, „že za vlády Jeho Milosti bude opět vzkvétat náboženství, mír, spravedlnost a všechny ctnosti“^[1]. I když musíme brát podobná vyjádření s jistým nadhledem, protože byla určena především novému panovníkovi, je pravda, že na počátku jara 1603 v Anglii nad smrtí Alžběty I. upřímně truchlil jen málokdo. Představa, že alžbětinská éra (1558–1603) byla fascinujícím obdobím, kdy ostrovní stát úspěšně vzdoroval největší evropské velmoci, habsburskému Španělsku, a současně prožíval léta hospodářské prosperity a neopakovatelného kulturního rozkvětu, je pravdivá pouze zčásti. Kromě výše zmíněných skutečností musela alžbětinská vláda, zvláště v posledních letech, čelit nespokojenosti téměř všech vrstev obyvatelstva a přestávala být zárukou politické stability, což dlouho kompenzovalo její čtené nedostatky. Neochota Alžběty I. provdat se či alespoň jmenovat následníka trůnu navíc vedla k rostoucí nejistotě, která se nakonec stala charakteristickým rysem závěrečného období jejího panování.^[2] Skotský král Jakub VI. byl hlavním kandidátem na anglický trůn, ale nikoli jediným. Proto si nemohl být jist</p>
---	---

Crown is not like to fall to the ground for want heads that claim to wear it but upon whose head it will fall iis by many doubted'.²⁾ James was an alien and a member of a nation hated by the English. Legally his claim was weakened. By Henry VIII's will, which debarred from the succession the heirs of Margaret Tudor. A peaceful succession was due partly to James's diplomatic negotiations with European powers in Elizabeth's last years, and possibly to a greater extent, to the political skill of Robert Cecil in England. Not the least of James's attributes int eyes of Englishmen was the he already had two sons and that his accession promised an end to the uncertainty over the succession to the English throne which had threatened political stability in England since at least the 1450s.

The new king had a long and successful record of kingship behind him in 1603. Recent research confirms what historians of Scotland long suspected: that James VI. Was the most competent king Scotland ever had. In great contrast to his Scottish reputation James has been one of the most maligned rulers of England.³⁾

1) Tanner, *Constitutional Documents*, p. 220.

2) F. J. Fisher, ed., *The State of England Anno Dom. 1600 by Thomas Wilson*, Camden Society, 3rd ser., LII (1936), p. 5.

3) Many of the unsympathetic judgements of James in D. H. Wilson, *James VI and I* (Cape Paperback edn., 1963) stand in need of revision, asi in shown by J. Wormald's brilliant article, 'James VI and I: two kings or on?', *History*, LXVIII (1983). See also R. C. Munden, 'James I and „the growth of mutual mistrust“: king, Commons and reform, 1603–40' in K. Sharpe, ed., *Facrion and parliament: esseys on early Stuart history* (1978), pp. 43–72; and M. L. Schwarz, 'James I and the historians: towards a reconsideration', *Journal of British Studies*, XIII (1973).

tím, že jeho nároky nebudou zpochybněny. někteří lidé – například sir Thomas Wilson, v letech 1601–1602 agent anglické vlády v Itálii, budoucí konzul ve Španělsku a stoupenec prvního ministra Roberta Cecila – věřili, že Jakubovo nástupnictví proběhne v zájmu státu klidně; jiní zastávali opačný názor.^[3] Odpůrci skotského panovníka využívali jako argument skutečnost, že byl nejen „cizincem“, ale nadto příslušníkem národa, kterým většina angličanů opovrhovala. Jakubovy nároky na trůn oslabovala závět Jindřicha VIII., jež z nástupnictví vylučovala všechny potomky Markéty Tudorovny, dcery Jindřicha VII. a manželky Jakuba IV. Stuarta. Hlavní důvod, proč Jakub uspěl, spočíval v diplomatických jednáních, která vedl ještě za života královny Alžběty, a v politické obratnosti Roberta Cecila. Státní sekretář vsadil svou kariéru na Stuartovské nástupnictví a trpělivým manévrováním se mu je podařilo zajistit. nemalou roli při tom sehrál fakt, že Jakub VI. měl dva syny, což po nejistých alžbětinských časech slibovalo klidnější budoucnost a vyřešení problému nástupnictví, s nímž se Anglie potýkala od padesátých let 16. století. Podle některých současníků patřil Jakub VI. k nejschopnějším vládcům ve skotských dějinách.^[4]

[1] Tanner 1930, 220; srov. Smith 1999, 101.

[2] Srov. MacCaffray 1968; 1981; zejména 1992.

[3] Fisher 1936, 5.

[4] Willson 1956; opačný názor viz Wormald 1983; srov. Munden 1978a.

Začátky zkoumaných kapitol v obou dílech se ve své výstavbě textu velmi podobají. Kovář popisuje pro potřeby svého textu informaci o smrti Alžběty I. a prohlášení Jakuba VI. Stuarta jejím nástupcem poněkud odlišně od Cowarda, nicméně základní sdělení i výstavba textu zůstává. Nepřiznaná závislost Kovářova textu na Cowardovi je následně velmi zřetelná kvůli přímé citaci stejného pramene. Ve zkrácené podobě totiž na stejném místě v textu cituje Kovář totožný pramen jako Coward (Tanner, s. 220 – v obou pracech pozn. č. 1.) Dále v obou textech následuje poukaz na nespokojenost významné části poddaných na konci vlády Alžběty I. a problém jejího nástupnictví. Prof. Kovář se zde opět vyjadřuje o něco více popularizačním jazykem tutéž myšlenku co Coward. Následující informace se v obou textech se týká nejistoty možného nástupnictví Jakuba VI. Stuarta na anglický trůn a dobového komentáře Thomase Wilsona. Kovář zde znovu parafrázuje a upravuje si formu informace pro své účely, nicméně hlavní sdělení zůstává stejné a se také odkazuje na stejný zdroj jako Coward (Fisher, s. 5). Další sdělení v obou zkoumaných pracích se týká názorů odpůrců nástupnictví Jakuba VI. Stuarta v Anglii. V tomto případě již nejde o parafrázi ale spíše o plagiátorský překlad, kde se shoda blíží doslovnosti. Totéž platí i o informacích týkajících se role Roberta Cecila a problému nástupnictví „od padesátých let 16. století“. Poslední věta z uvedeného úryvku Kovářova textu naopak není doslovným překladem ale shrnutím posledních tří Cowardových vět z druhé ukázky.

Opět je zde nejvíce patrná shoda v poznámkovém aparátu, kde je reprodukován Cowardův komplexní odkaz na literaturu (Willson 1956; opačný názor viz Wormald 1983; srov. Munden 1978).

To bylo v krátkosti srovnání pasáží ze samého začátku 4. kapitoly monografie Barryho Cowarda s prvními stranami hlavního textu Kovářovy kapitoly v kolektivní publikaci vydané roku 2017. Oproti výše zkoumanému úryvku z Kovářovy knihy z roku 1998 je zde pouze o něco vyšší podíl volnějších parafrází bez správného uvedení zdroje a o něco méně doslovného plagiátorského překladu. Na úrovni textu zůstaly metody Kovářovy práce nezměněny. Dále provedeme komparaci celého poznámkového aparátu.

Tabulka č. 7.

Barry Coward, *The Stuart Age*, 2. vydání, 2. tisk, London: Longman, 1994, s. 119–145. (příloha č. 13)

- 1) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 220.
- 2) F. J. **Fisher**, ed., *The State of England Anno Dom. 1600 by Thomas Wilson*, Camden Society, 3rd ser., LII (1936), p. 5.
- 3) Many of the unsympathetic judgements on James in D. H. **Willson**, *James VI and I* (Cape paperback edn., 1963) stand in need of revision, as shown by J. **Wormald**'s brilliant article 'James VI and I [...]', *History*, LXVIII (1983). See also R. C. **Munden** 'James I and "the growth of mutual mistrust"[...]' in K. Sharpe, ed., *Faction and parliament* (1978, pp. 43–72.; and M. L. Schwarz, 'James I and the historians[...]', *Journal of British Studies*, XIII (1973).
- 4) Quoted in C. **Daniels** and J. **Morrill**, *Charles I* (1988), s. 9.
- 5) G. P. V., **Akrigg**, ed., *Letters of King James IV and I* (1984), pp. 14, 438.
- 6) Quoted in **Wormald**, 'Two kings or one?', pp. 190–1.
- 7) Quoted in **Willson**, *James VI and I*, p. 191. [M. Kovář se v tomto případě nedržel pořadí; tato Cowardova pozn. odpovídá jeho pozn č. 7.]
- 8) Quoted in *ibid.* [**Willson**], p. 135.
- 9) Quoted in J. **Miller**, *Bourbons and Stuarts [...]* (1987), p. 26.
- 10) Quoted in Willson, *James VI and I*, p. 165.
- 11) L. L. Peck, 'For a king not to be bountiful were fault' [...], *J. B. S.*, XXV (1986).
- 12) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 25. [M. Kovář se v tomto případě nedržel pořadí; tato pozn. odpovídá jeho pozn č. 51.]
- 13) **Maurice Lee**, *James and Henry IV [...]* (1970), p. 37. [M. Kovář se v tomto případě nedržel pořadí; tato pozn. odpovídá jeho pozn č. 52.]
- 14) Quoted in **Gardiner**, *History*, I, p. 199.
- 15) John Bossy, 'The English Catholic Community 1603–25', in A. G. R. Smith, ed. *The Reign of James VI and I*, p. 92.
- 16) Quoted in P. McGrath, *Papists and Puritans [...]* (1967), p. 339.
- 17) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 29
- 18) M. Nicholls, *Investigating Gunpowder Plot* (1991) [...].
- 19) **Keynon**, *Stuart Constitution*, p. 117.
- 20) M. Curtis, 'The Humpton Court,' [...].
- 21) J. F. Larkin and P. L. Hughes, eds., *Stuart Royal Proclamations. VII. 1: Royal Proclamations of King James I* (1973), p. 89.
- 22) B. W. Quintrell, 'The royal hunt [...]', *J. Eccl. H.*, XXXI (1986).
- 23) S. B. Babbage, *Puritanism and Bancroft* (1962), pp. 147–219.
- 24) Paul S. **Seaver**, *Puritan Lectureship [...]*, (Stanford California, 1970), pp. 201–39; R. A. Marchant, *The puritans and Church Courts [...]* (1960), p. 29.
- 25) **Quintrell**, 'The royal hunt', p. 54.
- 26) K. **Fincham** and P. **Lake**, 'The ecclesiastical policy of King James I', *J. B. S.*, XXIV (1985).

Martin Kovář, Jakub I. Stuart (1566–1625). In: Miroslav Bárta a Martin Kovář (eds.) *Lidé a dějiny: K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*. Praha: Academia 2017, s. 258–282. (příloha č. 14)

- [1] **Tanner** 1930, 220; srov. **Smith** 1999, 101.
- [2] Srov. MacCaffray 1968; 1981; zejména 1992
- [3] **Fisher** 1936, 5.

- [4] **Willson** 1956; opačný názor viz **Wormald** 1983; srov. **Munden** 1978a.
- [5] Mathew 1967, 117–123.

- [6] **Daniels**, **Morrill** 1988, 9.
- [7] **Willson** 1956, 191.
- [8] **Coward** 1994, 120–121.
- [9] **Akrigg** 1984, 14, 438.
- [10] **Wormald** 1983, 190–191.
- [11] CSP, Venetian 1603–1607, 510–511.
- [12] Wilson 1653, 289–290.
- [13] CSP, Venetian 1603–1607, 8–9.
- [14] Scott 1902, 54, 60.
- [15] **Willson** 1956, 135.
- [16] **Miller** 1987, 26.
- [17] Bamford 1936, 196–197.
- [18] Willson 1956, 176.
- [19] CSP, Venetian 1603–1607, 70.
- [20] CSP, Venetian 1603–1607, 81.
- [21] CSP, Venetian 1603–1607, 90
- [22] Bamford 1936, 196; Halliwell 1846, Vol. ii, 115; Craigie 1944, Vol. i, 189; Vol. ii, 268; Rye 1865, 152–154.
- [23] Sackville-West 1923, 60, 70.
- [24] Nichols 1828, Vol. i, 577; Vol. ii, 259; CSP domestic 1611–1618, 189; CSP domestic 1623–1625, 9, 13, 24, 52–65.
- [25] Winwood 1725, Vol. ii, 27; Vol. iii, 182; srov. Peck 1986.
- [26] **Gardiner** 1883, Vol. i, 199.
- [27] **Coward** 1994, 128.

- [28] **Tanner** 1930, 29.

- [29] **Keynon** 1966, 117.

- [30] **Seaver** 1970, 201–239.

- [31] **Quintrell** 1986, 54.

27) N. Tyacke, 'Puritanism Arminianism and counter revolution', in C. Russell, ed., *The Origins of the English Civil War* (1973), p. 126.

28) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 56.

29) **Gardiner**, *History*, III, p. 252.

30) A. Hassel **Smith**, *County and Court [...]* (1974), *passim*.

31) On attitude [...] see D. Hirst, 'Elections and privileges [...]', *H. J.*, XVIII (1974), pp. 851–62.

32) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 204.

33) L. L. Peck, 'Goodwin v. Fortescue [...]' *Parliamentary History*, III, (1984).

34) For a different [...] R. C. Munden, 'The defeat [...]' *E. H. R.*, XCIII (1978), pp. 811–16.

35) **Tanner**, *Constitutional Documents*, pp. 222–23.

36) G. R. **Elton**, 'A high road to civil war?', in C. H. Carter, ed., *Essays in honour of Garrett Mattingley* (1966), pp. 315ff.

37) Conrad Russell, 'Parliamentary history [...]' *History*, XLI (1976), pp. 1–27. See pp. 101–3.

38) **Tanner**, *Constitutional Documents*, p. 26.

39) Quoted in **Bindoff**, 'The Stuarts and their style', *E. H. R.*, IX (1945), p. 194. For proposed union see

B. Galloway, *The Union [...]* (Edinburgh 1986); **B. P.**

Levack, 'Towards a more perfect union[...]' in **B. Malament**, ed., *After Revolution* (Manchester, 1980);

B. P. Levack, 'English law [...]' in **A. Harding**, ed., *Law Making [...]* (Royal Historical Society, 1980); **B.**

P. Levack, *The Formation of the British State [...]*; **N.**

Cuddy, 'Anglo-Scottish union [...]' *T. R. H. S.*, 5th ser., XXXIX (1989), pp. 107–24.

40) Quoted in **R. Lockyer**, *The Early Stuarts [...]* (1989), p. 162.

41) *Parliamentary or Constitutional history of England*, V (1763), p. 178.

42) *Commons Journals*, I, p. 334.

43) **W. Notestein**, ed., *The House of Commons 1604–10* (1971), p. 256.

44) **J. P. Cooper**, 'The Fall of Stuart Monarchy' in *The New Cambridge modern History*, IV (1970), p. 544.

45) **H. M. C. Salisbury**, XVI, pp. 220–21. [U Kováře citováno správně jako Coward, viz pozn. 42; možná k tomu přispělo, že v této poznámce je uvedeno jen dílo a nikoli autor, což nesouzní s formální stránkou Kovářových citací.]

46) **M. Prestwich**, *Cranfield [...]* (1966), pp. 12–14. Mrs Prestwich amends figures of James expenditure

in **F. C. Dletz**, *English Public Finance 1558–1642* (1932). See also figures of household expenditure in

P. R. Seddom, 'Household reform [...]', *B. I. H. R.*, LIII (1980).

47) **Akrigg**, *Letters of King James*, p. 317.

48) **P. Croft**, ed., 'A Collection [...]', *Camden Miscellany*, vol. XXIX (Royal Historical Society, 1987).

49) **R. Ashton**, 'Deficit finance [...]', *Econ. H. R.*, 2nd ser., X (1957), pp. 15–29.

50) **Kenyon**, *Stuart Constitution*, p. 55.

51) **J. P. Kenyon**, *The Stuart Constitution*, (1st ed., 1966) [sic], p. 73.

[32] **Fincham, Lake** 1985.

[33] **Tanner** 1930, 56.

[34] **Gardiner** 1883, Vol. iii., 252.

[35] **Smith** 1974.

[36] **Tanner** 1930, 222–223.

[37] **Elton** 1966, 315.

[38] *State trials*, Vol. ii, 6. 23, 25.

[39] **Binboff** 1945, 194; srov. **Cuddy** 1989; **Galloway** 1986; **Levack** 1980b.

[40] **Lockyer** 1989, 162.

[41] **Cooper** 1970, Vol. iv, 544.

[42] **Coward** 1994, 138.

[43] **Prestwich** 1966, 12–14; k seznamu osob, jež měl **Jakub** na „výplatní listině“ viz **dietz** 1932; **Seddom** 1980; **H. M. C.**, Report XVI, 220–221 [?].

52) *Ibid.* [Kenyon], p. 72.

53) Tanner, *Constitutional Documents*, p. 262.

54) P. Croft, 'Annual parliaments[...]', *B. I. H. R.*, LIX (1986).

55) S. R. Gardiner, ed., *Parliamentary Debates in 1610* (Camden Soc., 1st ser., LXXXI 1862), p. 11.

56) Quoted in Notestein, ed., *The House of Commons 1604–10* (1971), p. 92.

57) Quoted in Prestwich, *Cranfield*, p. 29.

58) *Parliamentary Debates in 1610*, p. 129.

59) *Ibid.*, p. 176.

60) L. Stone, *The Crisis of the Aristocracy 1558–1641* (1965), p. 85.

61) L. L. Peck, 'Problems of Jacobean administration [...]', *H. J.*, XIX (1976); L. L. Peck, *Northampton [...]* (1982).

[44] Ashton 1975, 15–29.

[45] Kenyon 1966, 73.

[00] Kenyon 1966, 73. [Chybná citace, vychází z Cowarda, ale z důvodu přehlednosti vynecháno z celkového hodnocení.]

[46] Kenyon 1966, 72.

[47] Notestein 1971, 92.

[48] Mathew 1967, 161.

[49] Wilson 1963, 177.

[50] Tanner 1930, 25. [Viz pozn. č. 12 u M. Kováře]

[51] Lee 1970, 37. [Viz pozn. č. 13 u M. Kováře]

[52] K této problematice srov. Evans 1973; Mac Lysaght 1969; Robinson 1984.

[53] Metz 1937.

[54] Mathew 1967, 176.

[55] Aubrey 1949, Vol. I, 70, 79, 83.

[56] State Trials, Vol. ii, 974.

[57] State Trials, Vol. ii, 930–935.

[58] Clarendon 1888, Vol. i, 425.

[59] Nichols 1828, Vol. iii, 5.

[60] Coward 1994, 144.

[61] Stone 1965, 85.

[62] Peck 1976; Peck 1982.

[63] Tanner 1930, 22.

[64] Velmi zajímavé je srovnání s alžbětinskými parlamenty – viz Neale 1949, 171–177.

[65] Mathew 1967, 227.

[66] Commons Journals, Vol I, 493.

[67] Roberts 1976, 22.

[68] Cogswell 1989b; Cogswell 1990.

[69] CSP, domestic 1619–1625, 345.

[70] Mathew 1967, 292.

Při porovnání dříve uvedené analýzy části poznámkového aparátu z Kovářovy knihy z roku 1998 a celého poznámkového aparátu jeho kapitoly v kolektivní monografii z roku 2017 nalezneme velmi silnou kontinuitu. Lze jen konstatovat, že metody Martina Kováře při přivlastňování výsledků díla Barryho Cowarda se změnily pouze kosmeticky. Ve zkoumaném vzorku z roku 1998 bylo 40,5 % poznámek opsaných z Cowardovy knihy v roce 2017 celá Kovářova kapitola obsahovala dokonce 45,7 % (32 ze 70) poznámek z té samé Cowardovy knihy. Kovář se na tuto práci v kapitole (2017) odkázal ještě navíc čtyřikrát správným způsobem, což jen podtrhuje neobyčejný význam této publikace na celou jeho akademickou kariéru.

Martin Kovář v knize z roku 1998 opsal 32 z 34 (94 %) po sobě jdoucích poznámek z Cowardova textu, v kapitole z roku 2017 (tabulka č. 7) to bylo 32 ze 61 (52,4 %), což znamená, že v druhém případě si více vybíral, které části Cowardova textu bude plagiovat. Z předcházejícího srovnání ukázek z textů rovněž vyplývá, že Kovář měl v roce 2017 větší sklon neopisovat slovo od slova ale spíše parafrázovat při stejném systému uvádění zdrojů. Zmíněná data činí jeho jednání o něco méně očividným, ale jeho podstata zůstává stejnou.

Závěr

Hlavní zjištění

Cílem naší zprávy bylo předběžně zjistit závažnost a rozsah pochybení ve vztahu k etickým a právním normám při citování díla Barryho Cowarda v pracích Martina Kováře o novověké Anglii. Zdůrazňujeme, že tato zpráva se týká Kovářových pochybení pouze ve vztahu k jediné publikaci v anglickém jazyce. Výše odhalený styl práce založený na přivlastňování si výsledků práce Barry Cowarda ve zkoumaných ukázkách vznáší důvodné podezření, že stejného jednání se profesor Kovář mohl dopouštět i ve vztahu k dalším dílům jiných autorů. V tomto směru doporučujeme další šetření a upozorňujeme, že prof. Kovář měl sklon plagiovat starší literaturu, tudíž užití novějších programů na odhalování plagiátorských praktik nemusí být v tomto případě účinné.

Srovnání některých pasáží případů opisování z Cowardovy práce v Kovářových knihách z let 1998 a 2001 (tabulka č. 1 a 2) demonstrovalo povahu, s jakou Martin Kovář překládal či parafrázoval bez náležitého uvedení zdroje. Analýza jedné z kapitol první Kovářovy zkoumané knihy (1998; tabulka č. 3) odhalila, že zde velkým rozsahem opisoval text Cowardova poznámkového aparátu. Dalším zjištěním právě na základě poznámkového aparátu bylo, že tato praxe nebyla jednorázovým selháním, ale její povaha byla systematická. Toto zjištění navíc podporuje i analýza rejstříku druhé Kovářovy monografie (2001; tabulky č. 4 a 5). Porovnání rejstříků u písmene F zjistilo výraznou shodu, což samo o sobě není silným indikátorem plagiátorství, ale následné zkoumání méně frekventovaných shodných jmen odhalilo, že se ve většině případů vyskytují ve stejném kontextu a také v totožných větách u obou autorů. Tuto skutečnost jsme doložili citací řady kratších zplagiováných textů, v nichž se málo frekventovaná jména z rejstříku vyskytovala. Podrobná povaha

jednotlivých pochybení v plném rozsahu u obou publikací může být předmětem dalšího šetření, ale fakt, že se jednalo o pochybení systematická a do velké míry přítomná v obou publikacích prokazuje již naše zpráva.

V závěru přípravy naší zprávy jsme přezkoumali také Kovářovu kapitolu o Jakubu I. Stuartovi v kolektivní monografii *Lidé a dějiny* (2017). V obecné rovině jsme zjistili, že se zde Kovář dopouštěl systematicky obdobných pochybení jako ve svých dřívějších publikacích. Hned na počátku této kapitoly jsme vypracovali sondu do textu a z jejího srovnání z Cowardovou publikací vyplývá, že se zde Martin Kovář dopouštěl parafrází a překladu Cowardova textu bez řádného uvedení zdroje a navíc opisoval i jeho poznámkový aparát. Pro srovnání v sondě do poznámkového aparátu monografie z roku 1998 (tabulka č. 3) bylo 40,5 % poznámek opsaných z Cowardovy knihy a v roce v roce 2017 celá Kovářova kapitola obsahovala dokonce 45,7 % (32 ze 70; tabulka č. 7) opsaných poznámek z Cowardovy práce.

Z toho vyplývá, že profesor Martin Kovář se ve svých publikacích z let 1998, 2001 a 2017 opakovaně a systematicky dopouštěl plagiátorství. Toto jsme prokázali podrobně na rovině srovnání textů a na širší této praxe upozornila naše analýza metadat (poznámkový aparát a rejstřík).

Systemové aspekty v pozadí případu plagiátorství Martina Kováře

„Podvody jsou při získávání VŠ diplomů nepřijatelné a nepřípustné. Vysoké školy proti podobným nešvarům systematicky úspěšně bojují, jsem rád, že se za poslední roky vyvinuly systémy a postupy, které podvodníky úspěšně odhalí. [...] V tomto ohledu musíme neustále apelovat na etiku a akademická pravidla a na edukaci studentů při přípravě a řádném citování závěrečných prací.“

Tomáš Zima, rektor Univerzity Karlovy

[\(Text celého vyjádření\)](#)

Odebrat titul magisterskému absolventovi může být nepříjemné, avšak důsledně postupovat v obdobných případech i vůči osobám v nejvyšších pozicích na univerzitě vyžaduje skutečnou odvahu a charakter. Jsme přesvědčeni, že všem v naší společnosti by mělo být měřeno stejným metrem a funkce, a to zejména akademická, by měla jejího držitele zavazovat k „vysokým standardům etického jednání“, jak to vyžaduje i etický kodex UK, ale zejména by neměla sloužit opačně jako ochrana před důsledky vlastního neetického, ba protiprávního jednání. Není přípustné, aby kariéra profesora, prorektora a avizovaného poradce ministra zahraničních věcí byla vybudována na lži. Takové jednání nejen dává špatný příklad studentům a studentkám univerzity, ale zároveň zásadním způsobem poškozuje dobré jméno univerzity v očích veřejnosti.

Cowardova práce patrně vznikla jako přehledová publikace spíše systentického, nikoli objevného vědeckého charakteru, tedy něco ve smyslu učebnice. Výrazná část kariéry prof. Kováře je založená na jejím opisování. Je to jasný signál o nevalné odborné úrovni dotyčného, ale také o selhání lidí na vedoucích pozicích. Například se zde jedná o selhání historiků, kteří těmto pracem dělali recenzenty.

Knihu *Anglie posledních Stuartovců* (1998) recenzovali profesoři Aleš Skřivan a Josef Opatrný a v případě *Stuartovské Anglie* pak opět prof. Aleš Skřivan. Také lze říci, že zde selhali kolegové Martina Kováře z Ústavu světových dějin, kteří toto konání nebyli schopni odhalit, či na něj neupozornili. Zarážející je rovněž fakt, že Kovářova kapitola v kolektivní monografii *Lidé a dějiny* (2017) odkazuje výhradně na velmi zastaralou literaturu, přičemž v poznámkách není ani jeden titul, který by vyšel po roce 1994. I kdybychom nebrali zřetel na problém plagiátorství, výhradní užívání zastaralé literatury by takový článek mělo automaticky diskvalifikovat jako vědeckou publikaci hodnou vydání za podpory programu PROGRES. To, že se tak nestalo, je možné interpretovat jako selhání rady programu PROGRES.

V neposlední řadě nám tato kauza ukazuje, že neprofesionalita se dotýká i akademického světa. Jakožto členové akademické obce Filozofické fakulty UK musíme spolknout hořkou pilulku a přijmout, že i na naší domovské instituci je tato neprofesionalita přítomna.

Důsledky dle akademických a právních předpisů

Ve světle předkládaných důkazů máme za prokázané, že došlo k opakovanému a rozsáhlému porušení etického kodexu Univerzity Karlovy ve všech uvedených bodech a stejně tak k závažnému porušení Opatření děkana Filozofické fakulty o etice vědecké práce.

Žádáme proto všechny příslušné orgány, aby se touto situací zabývaly. Zejména děkana Filozofické fakulty, proděkanku pro vědu, dále vědeckou radu a akademický senát fakulty. Vzhledem k rozsahu celé věci a ke skutečnosti, že dotčený je rovněž prorektorem Univerzity Karlovy, předkládáme tato zjištění rovněž rektorovi a akademickému senátu univerzity. Požadujeme, aby v případě, že bude plagiátorství potvrzeno, byla akademická obec seznámena s důsledky, které z toho pro dotčeného poplynou.

Z hlediska občanského práva pak apelujeme na to, aby o celé věci byli informováni autoři, jejichž práva mohla být zjištěným plagiátorstvím dotčena, aby mohli uplatnit případná práva vzniklá ze způsobené nemajetkové či jiné újmy.

Dále uvádíme, že podle současného znění zákona o vysokých školách (zák. č. 111/1998 Sb.) by za takového jednání následovalo řízení o odebrání titulu, vzhledem ke stanoveným lhůtám (3 roky, resp. 5 let u docentury) však již nelze toto řízení zahájit. Uvedená regulace však jasně ukazuje závažnost jednání, neboť dle tohoto zákona „*Akademičtí pracovníci jsou povinni dbát dobrého jména vysoké školy.*“ (§ 70 odst. 1 věta poslední zák. č. 111/1998 Sb.). Takovým jednáním je však univerzita a její dobré jméno poškozováno.